

Podzol dannes over lang tid i områder med næringsfattig opphavsmateriale. Dette området i Os viser oppløyd Podzol der jord med ulik karakteristisk farge er vendt om (foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

Podzol

Podzol er jordsmonn med rustrødt til svartfarget utfellingssjikt og næringsfattig opphavsmateriale. Jordgruppa er svært heterogen med hensyn til egenskaper.

KJENNETEGN

Navnet Podzol kommer fra de russiske ordene pod som betyr under og zola som betyr aske. Navnet peker på det svarte eller rustrøde B-sjiktet som i en udyrket Podzol vanligvis ligger under et askefarget utvaskingssjikt. I dyrket tilstand er det gråhvite sjiktet ofte blitt blandet inn i plogsjiktet. Podzols utvikles i materiale som har opphav i sure bergarter som gneis, granitt og lyse sandsteiner. Opphavsmaterialet består vanligvis av sand og silt med høyt innhold av sure mineraler som for eksempel kvarts. Podzol er typisk i barskog og er den mest utbredte jordgruppen i Norge, unntatt på jordbruksarealene.

Skrent med eksponerte Podzol-sjikt i Follidal (foto: Helene Stav / NIBIO).

Illustrasjon og beskrivelse av sjiktene i én type Podzol: Umbric Podzol. Umbric viser til at jorda har et ploggsjikt med 6-35 prosent organisk materiale og er av næringsfattig opphavsmateriale (illustrasjon: Nora Hua Ly Kok / NIBIO, profilbildet viser eksempel av en udyrka Podzol Foto: Randy Schaetzl).

UMBRIC PODZOL			
Illustrasjon	Sjikt	Beskrivelse	Bilde
	Ap	0-25 cm Ploggsjikt med høyt innhold av organisk materiale, næringsfattig opphavsmateriale, siltig sand	
	Bs	25-55 cm Selvdrenert jord med anrikning av jernoksider	
	BC	55 cm og dypere Overgangssjikt til opphavsmaterialet	

UTFELLINGSSJIKT

Under utvaskingssjiktet ligger et utfellingssjikt med rødbrun til svart farge hvor organiske stoffer i kombinasjon med jern- og aluminiumsforbindelser er utfelt. Disse forbindelse kan fungere som sement og

Bildet viser en Podzol som ikke er oppdyrket (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

Jordsmonndannelse

Jord er en ikke-fornybar ressurs som dannes under påvirkning av de jordsmonndannende faktorene opphavsmateriale, topografi, klima, organismer og menneskelig aktivitet, over tid.

* De 15 jordgruppene som inngår i det norske jordkartleggingsprogrammet er Anthrosol, Arenosol, Cambisol, Fluvisol, Gleysol, Histosol, Leptosol, Luvisol, Phaeozem, Planosol, Podzol, Regosol, Stagnosol, Technosol og Umbrisol.

Kilder: Randy Schaetzl, Podzol Soil Profile (2005), USRA; <https://epod.usra.edu/blog/2005/12/podzol-soil-profile.html>, hentet 19.01.24.

føre til dannelsen av et hardt ugjennomtrengelig sjikt som kalles aurbelle. Utfellingssjiktets egenskaper er karakteristisk for Podzols.

VEKSTFORHOLD

I denne jorda er det stor variasjon i egenskaper, både med hensyn til jordsmonnets evne til å lagre vann og til å bli kvitt overflødig vann, innhold av organisk materiale i overflata og tekstur. Podzols har naturlig lav pH og lavt innhold av næringsstoffer, som fører til stort behov for gjødsling og kalking.

Det nasjonale jordkartleggingsprogrammet bruker en fornyet versjon av klassifiseringssystemet World Reference Base for Soils (2014). Les mer om jordkartlegging på nibio.no/tema/jord/jordkartlegging.

Jord klassifiseres i 15 ulike jordgrupper*. Jordgruppene er vist i kartet *Jordsmonnklassifisering* på kilden.nibio.no og hver jordgruppe er presentert i en NIBIO POP.

Materialet som ligger til grunn for denne POP-en baserer seg på tekst som er publisert på NIBIOs nettside om temakartet *Jordsmonnklassifisering* og på erfaringer som er gjort som jordkartleggere.

FORFATTER:

Nora Hua Ly Kok og Siri Svendgård-Stokke, avdeling jordkartlegging, divisjon Kart og statistikk